

IZHAJA VSAK DAN

Ljudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamezne števe se prodajajo po 3 nov. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Novejšini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nov. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 centimetra. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, smrtne, zdravila, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K. vsaka naslednja vrsta 12 K. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačilo se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in utočljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“ — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Za bližajočo se ljudsko štetje dne 31. decembra 1910

ponovi podpisano „Politično društvo EDINOST“ TEČAJ za one društvene zaupnike in prijatelje, kateri bodo hoteli pomagati našemu slovenskemu ljudstvu v mestu in okolici z nasvetom ali dejansko pomočjo pri izpolnitvi naznanilnic. Vsi oni, ki so dobre volje pomagati pri delu, naj se udeležijo tega tečaja dne 14., 15., 16. in 17. novembra 1910 zvečer od 8. ure naprej v prostorih Ciril-Metodove šole pri sv. Jakobu v ulici Giuliani. Pozivljamo vse one, ki niso imeli prilike obiskati tečaja v „Tržaškem podpor-nem in bralnem društvu“, naj se gotovo udeležijo tega tečaja.

ODBOR
Političnega društva „Edinost“.

BRZOJAVNE VESTI.

Iz delegacij.

Delegat dr. Kramaf je v predvečernji seji tudi omenil senzacionalno razkritje Masarykovo glede Friedjungovih „dokumentov“ in napadal grofa Forgacha, poslanika v Belemgradu, ki da je kriv vsemu. Kramaf je odločno zahteval, da naj se spravi v to zadevo, ki nas je blamirala pred celim svetom v jasno luč. Del. Masaryk je nato zaključil govorniku: Vzdržujem svojo obtožbo, da je Forgach kriv. On je vse to napravil! — Res, hud poper za že sedaj nesmrtnega Aehrenthala! — Dobri govori smo že omenjali včeraj. Tržaški delegat Pittoni se je zavzemal za pametno politiko napram vsem avstrijskim narodom. Potem bodo taki procesi, kakor Friedjungov in „veleizdajniški“ proces popolnoma nemogoči. Omenil je še italijansko vseučiliško vprašanje in povedal, da ni samo Šusteršič kriv, da nimajo Italijani še univerze, marveč tudi vlada in njene stranke. — Glede iredentizma pravi govornik, da ta med italijanskim priprostim ljudstvom obeh držav ne eksistira. Pač pa eksistira v nekem delu inteligence, t. j. med dijaki, učitelji, odvetniki itd. Nadalje je Pittoni polemiziral proti Šusteršiču radi njegove zahteve po dreadnoughtih. — Zanimiva so bila izvajanja del. Bugatto ki se je zavzemal za papeža in odrekal tržaškemu deželnemu zboru pravico protestirati v imenu italijanskega ljudstva proti govoru dr. Porzerja. — Del. Seitz (socialist) je bil mnenja, naj bi v svrhu zboljšanja razmerja z Italijo obiskal naš dvor italijanski dvor in naj bi se uvedla za trentinske Italijane avtonomija.

Potem, ko se je še krščanski socialc Axmann zavzel za sporazum med Slovani in Nemci je bila generalna debata zaključena. Naj sledi poročilo o včerajšnji seji.

V včerajšnji seji delegacije se je del. prof. Masaryk zopet oglašal za besedo, ter izjavil, da ga odgovor grofa Aehrenthala ni zadovoljil. Glavni argument grofa Aehrenthala je bil, da je srbska vlada zadovoljna z grofom Forgachem. (Bržkone je srbska vlada zato tako zadovoljna z grofom Forgachem, ker je tako neroden in dela eno oslarijo za drugo. Znano pa je, da ima od neumnosti diplomatskih zastopnikov vedno koristi nasprotna država, torej v tem slučaju Srbija. O p. u. r.) Masaryk je povdarjal, da

je navedel samo fakta. Čudi se, da je grof Aehrenthal skušal držati Forgacha, sklicevaje se na srbsko vlado. Izjavlja, da vstraja pri trditvi, da je grof Forgach znal za falsifikacije.

Aehrenthal je odgovoril na kratko, da je Masarykov informator Vašič človek na slabem glasu, ki je bil že opetovano kaznovan radi izsiljevanja. Zdi mu se, da se hoče potom profesorja Masaryka naučiti javno mnenje proti ogrskim funkcijonarjem. On pa ne more izjavljati, da razmere med Avstro-Ogrsko in Srbijo s tem ne bodo motene.

Dvignil se je zopet Masaryk, ki je s tresočim in visokim glasom rekel: Odgovor grofa Aehrenthala me ne zadovoljuje. Izjavljam, da to ne smatram za nikak odgovor. Grof Forgach je falsifikator, ker je imel zveze z Vašičem. Vprašam ponovno grofa Aehrenthala: Ali znate, da je vaš odposlanec v Belemgradu porabljal Vašiča?

To vprašanje je vzbudilo velikansko senzacijo. — Dvignil se je ponovno grof Aehrenthal, ki je vskliknil: Izjavljam, da moj odposlanec grof Forgach ni imel nikdar nikake zveze z Vašičem.

DUNAJ 11. Avstrijska delegacija je imela danes dopoldne sejo, na kateri je nadaljevala razpravo o proračunu unanjih stvari. — Poročevalec markiz Baquehem je imel zaključni govor.

Del. Masaryk je izjavil, da je grof Aehrenthal, mesto da ga pobija z dejstvi, izrekel nad njim kakor profesorjem svojo sodbo v obliki, ki si jo mora prepovedati. On, Masaryk, ne govori tukaj kakor profesor, marveč kakor poslanec češkega naroda, in njegova dolžnost je, da kontrolira in kritikuje. Govornik je kritikoval malenkostno postopanje nasproti Srbiji, kar je spravilo v nevarnost razne industrije. Odločno se je zavaroval proti očitaniu, češ, da je svoje informacije dobival iz inozemstva. Da ne gre za njegovo osebo, je dovolj pokazal v Friedjungovem procesu, kjer si je prizadeval, da je prišlo do sporazuma. Govornik je zaključil: Za vsakega dostojnega Avstrijca je umljivo samo ob sebi, da je patriot in zato ga je neprijetno dirnulo, da se je v delegaciji enemu ali drugemu očitalo pomanjkanje patriotizma.

Del. Kramaf je obširno govoril o ideji neoslavizma, ki se ga nikdar ne pokoplje. Neoslavizem ni zasledoval nikdar političnih tendenc. Kar se tiče unanije politike, je bil govornik vedno za to, da vzdržuje Avstrija poleg zveze z Nemčijo tudi dobre odnose s Rusijo.

Minister za unanje stvari grof Aehrenthal je nasproti Masaryku, ki da ni umaknil svojih sumničev, pripomnil, da je tudi del srbskega tiska mnenja, da je Masaryk povodom svoje enquete v Belemgradu postopal nekako lahkoverno. — Opozicijska „Štampa“ izjavlja direktno, da je od Masaryka omenjeni Vašič znan obrekovalc, ki je poskušal izvršiti že razna izsiljevanja. Po skus Masaryka, da bi s pomočjo inozemskega tiska motil avstro-srbske odnose, se ne posreči. V tem je minister sporazumen s srbsko vlado.

Del. Masaryk je protestiral proti trditvi ministra, da je sumničil in je zahteval jasen odgovor na vprašanje, je-li grof Forgach občeval s ponarejevalcem dokumentov, Vašičem.

Minister za notranje stvari grof Aehrenthal je rekel, da ni grof Forgach nikdar občeval z Vašičem.

„Rjavé je virtuozi in izdeluje gosli. Ko je bil prišel pred dvajsetimi leti na Dunaj, je dal tukaj koncert in...“

„Saj ni treba obzir, doktor; kar naprej: in je propadel. Da, propadel sem bil!“

„Sedaj je povedano. Imel je premoženje... okoli petdeset tisoč kron!“

„Več, doktore: osemset tisoč!“

„Recimo da! Od tega bi vendar prav lahko živel, četudi ne bi dajal koncertov; ali vrag častihlepnosti mu ni dal miru in tako si je dovoljeval, da je skozi pet let vsako zimo po enkrat s svojim koncertom propadal. Te koncerte ki jih je on igral, bi bil moral pripovedovati!“

„Popolnoma prav, doktor, kajti tako, kakor jaz umevam muziko in jo izvajam v svoji notranjosti!“

„Tako bi je ne vogle podati nobene gosli, to vem. In od tega spoznanja je samo en korak do sklepa, napraviti si sam take gosli. Mišljeno — storjeno. Moj prijatelj Rjavé se pelje v Italijo in stopi tam v zvezo z nekim izdelovateljem gosli in se uči pri njem praktično v tem rokodelstvu;“

Na današnji razpravi so govorili še del. Renner, Šusteršič, Udržal in Zazvorka. Proračun ministerstva za unanje stvari je bil vsprejet tudi v specijalni debati. Resolucija del. Seitz, v kateri se pozivlja vlado, naj se glede omejitve oboroženj sporazume z italijansko vlado, je bila odklonjena. Nato je delegacija pričela razpravljati poročilo glede Bosne in Hercegovine ter glede izredne potrebe za čete v Bosni in Hercegovini.

DUNAJ 11. Ogrska delegacija je na današnji plenarni seji razpravljala proračun vojne mornarice.

Gališki deželni zbor.

LVOV 11. Tudi na današnji seji so ukrajinski poslanci skozi pet ur nadaljevali hrupno obstrukcijo. Prihodnja seja jutri.

Stanje srbskega prestolonaslednika.

BELIGRAD 11. O stanju prestolonaslednika Aleksandra je bil danes ob 9. uri predpoludne izdan sledeči buletin: Prestolonaslednik je noč prespal mirno. Po polnoči se je nekoliko potil. Temperatura je padla na 37.5. Ko so menjali obvezo, so ugotovili, da je rana na hrbtu popolnoma čista in da se zarašča. Na levi strani se je napravilo novo ulčje, ki so je takoj odprli. Temperatura 37.2, utripanje 76, dihanje 24.

Naša diplomacija.

Trst, 11. nov. 1910.

Pri nas v Avstriji je navada, da se zahteva od onega, ki se namerava posvetiti politični karieri, da je grof, baron ali vsaj plemenitaš, četudi — nesposoben. Taki ljudje postajajo potem okrajni glavarji, dvorni svetniki, namestniki in — ministri ter nas osrčujejo s svojimi odredbami in odloki ki so navadno taki, da se bogu smili! Ni tu nič pretiranega, ker je še preveč znana žalostna resnica, da je politična upravna služba pri nas domena obubožanih plemičev. Temu primerna je potem seveda tudi naša uprava. Kdor je imel že kedaj posla s političnimi upravni oblastnjami, ta ve, da razni plemeniti komisariji, okrajni glavarji itd. smatrajo svoja mesta, ne kakor službe, ki so ustvarjene radi ljudstva, ampak kakor mesta, ki naj bi bila prijetne sinekure za njih, ki imajo modro kri.

No, če je predpogoj za vstop v politično upravno službo, da je dotični kompetent plemič in — nesposoben, mora biti oni, ki hoče vstopiti v diplomatski zbor, ako le možno grof, vsekakor pa najmanj baron, poleg tega pa zelo bogat.

Tako prihaja, da so naši diplomati poleg tega, da so zelo plemeniti in zelo bogati, tudi zelo — neumni! Ko gre za to, da bi se spopolnila mesta diplomatskih zastopnikov pri kakem zunanjem dvoru ali zunanjih držav, se torej ne gleda na sposobnosti, ampak na stopinjo plemstva in bogastva. Pri tem se gre tako daleč, da je izključen od odličnih diplomatskih mest celo oni, ki ni „stanu primerno poročen“! Mesta pri politični upravi se smatra kakor sinekure obubožanih, diplomatska mesta kakor dekoracija bogatih plemenitašev. — Temu primerno izgleda seveda tudi to naše diplomatsko zastopstvo pri vnanjih državah in vodstvo naše vnanje politike.

V sedanjem zasedanju delegacij je padla marsikaka ostra beseda na račun tega vodstva in toliko slovanski, kolikor socijalistični govorniki so povedali grofu Aehren-

potem pride nazaj, si uredi svoj lastni laboratorij in kuha in peče ves božji dan in kiha v teh zadušljivih plinih in soparh kakor kak srednjeveški alhimist in išče in raziskuje ono skrivno moč lakov, ki dajajo vijolini pravi ton in na kateri je potem možno igrati one sanjane melodije... Potem si naroča knjige iz Italije, študira po bibliotekah vse možne tajnostne spise, izdaja cele svote za dragocene esence in zelišča, bega okoli z dolgimi nepočasnimi lasmi in okajenimi ter od raznih barv in lakov začne imi prsti... Najemodajalci ga odslavljajo in ložarijo za odškodnino vsled pokvarjenega jim pohištva, sten, stropa in poda... Neka nepričakovana eksplozija bi bila mojega prijatelja skoro oslepila, vendar ga to ni prav nič oplašilo: on je tudi nadalje razbijal in uničeval svoje, s trdom in vstrajnostjo narejene gosli, ki so ga stale po več tisoč in delal in lakiral je zopet nove... morda že stoinstokrat... čisto blizu cilja... ko slednjič kar naenkrat zapaža, da je njegova blagajna prazna...

„Strašno!“ je zaklicala Iduna nehote. „Rjavé, pripovedujte sami naprej, moja juha bo sicer mrzla.“

thalu marsikako grenko resnico. Vendar, nova razkritja, ki jih je spravil na dan del. Masaryk, so taka, da se mora vsak Avstrijec sramovati take diplomacije. Dosedaj se je splošno mislilo, da si je dala avstrijska diplomacija naprtiti od kakega lopova one falsificirane dokumente za prave, na katere se je skliceval profesor dr. Friedjung, da bi dokazal obstanek protiaustrijske zarote; sedaj pa znamo, da so bili ti dokumenti napravljeni v avstrijskem odposlanstvu v Belemgradu! Preje se je dalo naše diplomatsko zastopstvo v Belemgradu in naše ministerstvo vnanjih stvari opravičiti, ker se je smatralo, da je isto delalo vse to le v dobri veri. Tej olajševalni okolnosti — dobri veri — je stala nasproti obteževalna okolnost — brezmejno idiotstvo, s katerim se je postopalo v vsej zadevi. Ali sedaj?

Dokazano je brezdvomno, da so bili dokumenti, na katere se je skliceval profesor Friedjung, napravljeni v avstrijskem odposlanstvu v Belemgradu.

In zakaj vse to? Zgodilo se je vse to z namenom, da se vniči hrvatsko-srbsko koalicio in v prvi vrsti urednika reškega „Novega Lista“ Supilo, kateri da je na podlagi onih — falsificiranih — dokumentov dobil 7000 dinarov od srbske vlade! Avstrijska diplomacija se torej ni vstrašila niti čina, proti kateremu se vspenja čut pravičnosti in morale, a to, da bi vničila neljubega politika in neljubo stranko! In zato je ta diplomacija dala falsificirati dokumente, najela Friedjunga, da je javno oklevetala koalicio in Supila, najela je Chlumetzkega, da je pričal po krivem proti Supilu itd.

To je slika naše diplomacije. Taki ljudje vodijo usodo nesrečnih narodov te mornarije!

Vašič je priznal.

BELIGRAD 11. Vašič, ki je mladič 25 let, je izjavil na policiji, da je falsificiral dokumente na željo odposlanca grofa Forgacha, stotnika Swietochowskega in tajnikov poslanstva Gautscha in Franza. Tekst je narekoval Swietochowsky, ki zna najbolje srbski. Dobival je zato 150 dinarov mesečne plače in še posebne nagrade. Delal je na stanovanju Swietochowskega v Zemunu, ker se v Belemgradu ni čutil varnega. Bil je poslan tudi v Zagreb, kjer je ostal nekaj časa. Držali so ga v neki vojašnici, kjer so ga imeli pod vednim nadzorstvom. Ker se je zbal, je pobegnil v Beligrad. Pozneje mu odposlaništvo ni hotelo več dati denarja. Ob enim pravi Vašič, da se je zbudil v njem patriotičen čut in zato je skušal popraviti zlo, ki ga je napravil svoji domovini. Ko je doznal, da je Masaryk v delegacijah na Dunaju vse odkril, ni mogel drugače, kakor da se je javil policiji.

Na odredbo ministra notranjih zadev je bil Vašič pridržan v zaporu. Seveda nadaljuje preiskava. Bržkone bo dvignjena proti njemu obtožba radi veleizdaje, za katero določa srbski kazenski zakon najmanj do 15 let ječe.

Sporazum med Čehi in Nemci.

II.

Praga 10. XI.

Kakor znano, je bil koncem meseca septembra sklican češki deželni zbor. Finance te dežele, ki je skoro najbogatejša med avstrijskimi kronovinami, so vsled nedelavnosti deželnega zbora padle zelo nizko. Zato so že takoj v začetku zasedanja izvolili posebno komisijo, da reši davčno pred-

„Hvala vam za to besedo, ljuba, mlada gospa, toda pravilno ni! Seveda, takrat sem dejal jaz prav tako kakor sedaj le vi. Ali ravno takrat sem spoznal vašega moža. Dejala se mi je, da ima on denarja in da mi morda pomore, ker je...“

„Nikar se ne ženirajte, Rjavé! ga je ojunaceval Delten.“

„No, ker so tudi njega imeli za nekega posebnega. Ali tako bedast vendar ni bil, da bi mi dal denarja kar tako, meni nič tebi nič. Najprvo je šel z menoj v moj brlog... v neki kleti sem stanoval tedaj — tu ni bilo ničesar, kar bi mogel poškodovati... Tu sem mu moral igrati na vse gosli... toda moji prsti so bili postali trdi, moja roka je bila negibna... samo posamične zvoke sem mogel še izvajati in jih držati dolgo z lahkim naraščanjem, da so potem zopet utihnili čisto polagoma kakor v neznanu daljo...“

Tudi so zveneli, odkrito rečeno, vsi komadi pretrdo, neharmonično in brez melodije; ne ta zvok sam je bil zame godba in ta godba je bila, ki sem jo iskal in ki mi ni dajala pokoja... (Pride še).

PODLISTEK.

Hrepenenje.

Ljubavna zgodba.

„Prosim oprostjenja!... O čemu se je govorilo? A tako... vaše gosli, Rjavé?... Da, ljubo dete, tu pred seboj vidiš najsrečnejšega človeka, ki ga nosi zemlja!“

„Julij“, je zaklicala Iduna predbaciva-joče.

„Pri tem ostajem... vprašaj ga sama! Ali smem pripovedovati o vas, Rjavé?“

„Dajte ga raje kaj v zlati obrezi v zabavo k poročnemu dineju!“ je zagodrnjal Črae in se kakor prestrašen sklonil preko svojega krožnika.

Delten ga je obšvignil z vzradoščenim pogledom, a se ni dal premotiti in je nadaljeval:

logo. Slabo stanje financ so namreč jednako občutili na lastni koži tako Čehi kakor Nemci. To je bil tudi, več ali manj, vzrok zopetnemu sklicanju deželne zbornice. Ker pa je bilo prejšnje zasedanje zaključeno vsled vednih prepričevanj med Čehi in Nemci in torej vsled nedelavnosti dež. zbornice, bil je takoj v začetku zasedanja predložen tudi načrt zakonov, ki naj privede do sporazumljenja med obema narodoma. Izvoljena je bila v to predvsem takomenovana narodno-politična komisija. Ta se je zopet delila v dva dela: prvi pododsek je imel predelati predlogo o novem deželni redu; drugi pododsek je imel rešiti predlogo glede rabe jezika na avtonomnih oblasteh. Poleg tega je bilo izbranih še dosti drugih odsekov, med temi najvažnejši oni za rešitev vprašanja manjšinskih šol in oni za razdelitev Češke v okrožja po narodnostih.

Oglejmo si posamične odseke! Najvažnejši je pač oni „subkomitet I“, prvi pododsek, ki se bavi z novim deželnim redom. Poročal sem vam o tem odseku že pred dobrimi 14 dnevi in omenjal, da glede treh paragrafov še niso našli sporazumljenja. Vaša opomba k članku, da se je namreč sporazumljenje že doseglo, ni bila povsem točna. (To pripombo smo bili napisali vsled soglasnih vesti po listih. Op. ured.). Kajti še-le predčerašnjim je bilo doseženo sporazumljenje glede enega (vse-sakor najvažnejšega) paragrafa, glede obeh drugih pa še ne. K bolji informaciji še sledeče:

Najvažnejši omenjeni paragraf, o katerem so se toliko pričakali, je § 42 deželne red. Znano je namreč, da stoji Čehi na stališču nerazdeljivosti češke dežele in njenih centralnih organov. Čehi so namreč v deželi v izrecni večini in imajo zato premoč nad Nemci. Ti poslednji pa, ki bi hoteli biti popolnoma samostojni, zahtevajo delitev vseh korporacij in oblasti po narodnosti. Na kompromisnih pogajanjih so med tema dvema stališčema, ki si naravnost diametralno nasprotujeta, dosegli modus v vseh točkah, razven §§ 32, 38 in do pred malem v § 42.

Na razpravljanju o § 42 so Nemci prvotno zahtevali delitev deželne odbora. (Kako pa Nemci dovoljujejo to pravico Slovincem na Štajerskem in Koroškem?). Ker pa bi tega Čehi nikdar in pod nobenimi pogoji ne mogli dopustiti v polni meri, podali so tako nemški kakor češki poslanci kompromisne predloge. Našel se je slednjič po dolgem trudu način, po katerem bi bilo ustrezno deloma obojim zahtevam. V deželni odboru naj se ustvari posebni narodnostni senati s pravico pravomočnega sklepanja v stvarih, tičočih se iste narodnosti, kateri pripadajo priselenci senata. Tem senatom pa bi bile poverjene le stvari manjše važnosti ter bi stale pod vodstvom skupnega deželnega maršala ter pod kontrolo vsega deželne odbora. Sicer ostane deželni odbor enoten.

Glede § 38, pri katerem so Nemci zahtevali uvedbo „veta“, t. j. pravice, da pri sklepih, tičočih se jedne narodnosti, sme ista eventualno vložiti svoj „veto“, t. j. za- braniti, da isti sklep postane zakon, predlagajo Čehi mesto tega, da naj se zahteva kvalificirana večina. Nemci zahtevajo večino 180, Čehi pripisujejo 175 glasov (ves zbor ima 244 poslancev). Torej tu je sporazum blizu. Upa se, da slednjič tudi § 32 a (pridodelitev referatov, zadevajočih le jedno narodnost, poslancem iste narodnosti) ne bo delal ovir.

Na tej zakonski predlogi debatirajo že pet tednov. Izvoljen je „redakčni komite“, ki naj sporne točke formulira tako, da bo ustrezno obojem strankam. Iz pododseka mora ta predloga potem v odsek, od tu a plenum deželne zbornice.

(Zvršetak tega članka pride).

Deželni zbor tržaški.

Odgovor vlade na interpelacijo. — Deleta med manjšino in večino glede rabe našega jezika pri sodiščih.

Sinočnja seja deželne zbornice je bila zanimiva radi hitrega odgovora vlade na interpelacijo posl. Scampicchio in radi debate, ki se je iz tega razvila.

Posl. Wilfan je z ostrimi besedami ožigal pisavo tukajšnjih italijanskih listov, ki narodne spore s svojim lažljivim pisanjem še bolj poodstrujejo. Spregovoril je tudi dr. Rybář in povedal Italijanom, da nimajo nikakega vzroka se pritoževati, da se jim godi v jezikovnem oziru pri sodiščih krivica, pač pa Slovani. Stavil je na ministru notranjih stvari in pravosodja interpelacijo, v kateri zahteva, da se upiše v listo porotnikov osebe, ki so zmožne deželnih jezikov.

Predsedoval je namestnik deželne glavarja dr. Ricchetti, ki je otvoril sejo ob 7. uri. Takoj v začetku je vladni zastopnik dvorni svetnik Reinlein odgovoril na interpelacijo posl. Scampicchio glede imenovanja šestih inženirjev, baje Čehov pri gradbi cest. Rekel je, da sta med šestimi imenovanimi samo dva Čeha, da so bili vsi vsprejeti le potom pogodbe, torej mi definitivno in tudi ne pogovorno, da se iz Trsta in dežele ni prijavil noben kompetent in da je bilo vseh šest imenovanih

pridodeljenih gradbenim delom v sežanskem in voloskem okraju.

Posl. Mrach: Veseli ga, da je vlada tako hitro odgovorila na to interpelacijo. — Vpraša predsednika, kaj je z nekimi interpelacijami, vloženimi že pred tremi ali štiri leti.

Preds. Ricchetti: Ni v stanu odgovoriti na to.

Posl. Wilfan: Predlaga, naj se otvori o odgovoru vlade debata.

Posl. Brocchi: To nasprotuje § 31 poslovnika.

Posl. Wilfan: Se čudi Brocchiju, da nasprotuje njegovemu predlogu. Sicer je v odgovorih na interpelacije dovoljeno debatirati. Nato se sprejme Wilfanov predlog (proti je glasoval samo Mrach) in otvorila se je debata.

Posl. Scampicchio: Odgovor vlade samo potrjuje, kar je rekel on v zadnji seji, da namreč ni bil med onimi inženirji imenovan noben domačin. Vlada trdi, da poznajo ti imenovanci deželne jezike, a ko prihajajo v državne urade, doživimo ravno nasprotno. Z odgovorom vlade na njegovo interpelacijo se ne zadovoljuje.

Posl. Wilfan: Čudil bi se, ako bi bil g. interpellant zadovoljen z odgovorom. On enostavno ne veruje vladi. A dokler ne bo navedel konkretnih dokazov, da je nasprotno resnica, moramo verovati odgovoru vlade. Sicer vlada med mnenjem večine in pisavo „Piccola“ in „Independentija“ taka analogija, ki dokazuje, da so zveze med večino in tema listoma zelo intimne. Ako hočete mir v deželi, obsodite naprej lažljivo in hujskajočo pisavo teh listov, ki je lagalo tudi v predstojećem slučaju. (Medklic iz večine: Bomo čitali „Našo Slogo“).

Posl. dr. Rybář: Saj ne razumete jezika!

Posl. dr. Wilfan (nadaljuje): Zato naj neha že enkrat to časopisje lagati. (Hrup in medklici). — Predsednik opominja govornika, naj se drži predmeta.

Posl. dr. Wilfan (nadaljuje): Zato priznajte enkrat, da ste se zmotili.

Posl. Mrach: Smatra debato za neplodno, ker je dr. Wilfan govoril samo o časopisnih člankih. — Ponavlja staro frazo o zatiranju Italijanov pri javnih oblastih.

Posl. Scampicchio: Stavil je to interpelacijo, ker je hotel vedeti ali je res ali ne, kar je čital v listih. Sicer, zakaj ni vlada poslala listom tozadevnega popravka?

Posl. dr. Wilfan: Obžaluje, da vlada tega ne dela. Posl. Scampicchio je zadnjič vprašal vlado, ali je res, kar je čital v listih a sedaj, ko je dobil zaželenje informacije, vladi noče verovati. Italijani naj le molče o zatiranju pri oblastih. Na magistratu nočejo govoriti slovenskega jezika, ki je deželni jezik.

Posl. dr. Rybář (Nemir in mrmranje): Mi smo tisti, ki imamo vzroka se pritoževati (klici: Pojte v Sežano). Ne mi smo tudi tu doma, zatoj ostane tu. Govornik omenja neznosne razmere, ki vladajo na našem porotnem sodišču. Zgodilo se je že, da je bil Slovenec obsojen na smrt, ne da bil razumel besedice razprave, ki se je vršila v italijanskem jeziku. — Zakon od 23. maja 1873. določa, da morajo porotniki poznati deželne jezike, a tega zakona se vsled neke stare prakse sploh ne izvaja, vzlic temu, da spadajo pod kompetenco tržaškega višjega deželne sodišča 3 samoslovanski in 3 okrajni s slovansko večino. Za to stavljam na ministra notranjih stvari in pravosodja sledečo interpelacijo:

Ali sta ministra pravosodja in notranjih stvari voljna odrediti takoj potrebno, da se oblasti pri sestavljanju porotnih listov držijo strogo predpisov §§ 5, 9, 14 zak. od 23. maja 1873, št. 121 d. z. in da torej sprejmejo v te liste osebe, ki poznajo deželne jezike?

Nato se je prešlo na dnevni red in se je nadaljevala podrobna razprava in drugo čitanje zakonskega načrta glede davka na prirastek vrednosti nepremičnin. Pri § 8 se je razvila dolga debata o tem, ali naj se štejejo prirastki vrednosti tudi obresti, katere bi dobival kapitalist, ako bi svoj kapital plodonosno naložil, a tega ni storil, oziroma, ako mu zemljišče nič ni neslo. Višino teh obresti je posl. Luzzatto predlagal na 4%, a posl. Vidacovich na 3%. Oba predloga sta bila z majhnimi večinami v poimenskem glasovanju odklonjena.

Vsprejeti so bili brez sprememb drugi paragrafi, na kar je bil ves zakon vsprejet v tretjem čitanju.

Vsled pozne ure je namestnik dež. glavarja dr. Ricchetti ob 10. uri in pol pretrgal sejo.

Dnevne novice.

Vspreh Bavarske pri Vatikanu. Pred par dnevi smo javili, da je bavarska vlada predložila protest pri Vatikanu proti odredbi, da morajo cerkveni docenti položiti protimodernistiško prisego. Iz Monakovega pa prihaja vest, da je zastopnik papežev, nuncij v Monakovem monsignor Frühwirth, izposloval, da omenjene odredbe ne bodo veljale za Bavarsko. — Pač pa da si je papež pridržal eventualno aplikacijo teh odredb v poznejšem času tudi za Bavarsko.

Domače vesti.

Delavel iz proste luke! Odbor, izvoljen na shodu dne 3. novembra za gibanje v prosti luki, namenjeno dosegi zboljšanja plače in službenih razmer, sklicuje v nedeljo, dne 13. novembra 1910 točno ob 10. uri dopoludne **JAVEN SHOD** v dvorano gostilne „Pri stari Breskvi“ v ulici Belvedere št. 27 s sledečim dnevnim redom: **Poročilo.**

Trst, dne 11. novembra 1910.

Za akcijski odbor:

Haber Jožef, Jeranko Filip, Kaučič Alojzij, Kranjc Fran, Kožuf Jožef, Jamšek Ivan, Meziniec Ivan, Mrevle Ivan, Stok Jernej.

Pouk za ljudsko štetje! 1. Popisovanje se vrši po stanju od 31. dec. 1910. V mestu se prebivalstvo popisuje samo, izpolnjevaje naznailnice, ki jih razdeli magistrat hišnim lastnikom, ti-le pa poimenuje imetnikom stanovanj. Za okolico še ni odločeno, ali se bo štetje vršilo na enak način, ali pa bodo števili komisarjev — zlega spomina še izza poslednjega ljudskega štetja.

2. Naznailnice morajo hišni gospodarji izročiti imetnikom stanovanj najpozneje dne 30. dec. t. l. Zahtevajte vsak svojo naznailnico!

3. Naznailnice se izpolnijo do 3. jan. 1911; tega dne se povrne hišnim gospodarjem, ki jih morajo izročiti magistratu do 5. jan. 1911.

4. Kdor ne zna, ali ne more izpolniti naznailnice, ni dolžan pustiti jo hišnemu gospodarju, da jo on izpolni, ampak ima pravico, dati jo izpolniti osebi, kateri zaupa.

5. Pripravite osebne listine, rojstne, poročne, domovnice in tako dalje: ne bo treba dati jih iz rok, vendar bodo služile, da se naznailnice hitreje pravilno izpolnijo.

6. O vprašanju po občevalnem jeziku zavedajte se, da je občevalni jezik oni, katerega se poslužujete v navadnem občevalju, in to je za vsakega Slovence edino-le mili, rodni slovenski jezik! Druzihi, tujih jezikov se poslužujemo le v nenavadnem, tujem občevalju, kjer se moramo uklanjati službi, socialni ali ekonomski zavistnosti, pomanjkanju enakorodne okolice, kratkomo: razmeram, ki nas silijo posluževati se ne svojega občevalnega jezika, ampak jezika tujcev, s katerimi govorimo. Slovencu je tuj jezik le pripomoček, lastni slovenski jezik pa naravno sredstvo občevalja.

Po vesti in po narodni zavesti napovedajte vsi, ki ste Slovenci, povsod kjer Vas poprašujejo po občevalnem jeziku, da je ta edino slovenski jezik!

Kaj pravi k temu „Edinost“? Tako vprašuje mladinsko glasilo, ker „Narod“ napada takozvane „mladine“. Mi pravimo to, da nam ta boj med naprednimi vrstami se preseda. Ako gospodje nočejo sloge in miru, ki sta pred občinskimi volitvami ljubljanskimi krvavo potrebna, naj pa nosijo posledice sami! Razsodna slovenska javnost si je že davno na jasnem, da bodo te posledice za narodno in napredno stvar vse prej nego ugodne.

Ironija — tvoje ime je enakopravnost za Slovence! Če se pri nas piše ali govori o enakopravnosti, se mora človeka stresti sveta jeza in prijemlje se za glavo, je-li pri zdravi pameti?! In če kako javno glasilo resno piše o vzvišenem principu enake pravice za vse, ima človek res nekaj občutek, kakor da hoče pisec norce briti iz nas. Te pravice za Slovence v mnogih pogledih jednostavno — ni!

Nočemo se spuščati, v dolge citate in rekriminacije. — Poleg tisočev slučajev, ki podkrepljajo danes to našo trditve, naj opozorimo danes še na enega. Še danes, ko sredi meseca novembra, nimamo učitelja za slovenski jezik na državni šoli na Lipskem trgu, vzlic dejstvu, da je bilo z istim natečajem razpisano eno mesto nemškega in slovenskega učitelja. Nemški učitelj je bil že nekaj imenom in je s 1. okt. nastopil svoje mesto!

Slovenskega učitelja pa le še ni in otroci, priglasi za pouk v slovenski morajo v tisti uri — pohajati, oziroma potikati se po vrtu poleg šole. Tako skrbe gospoda za slovenski pouk na državnih šolah! Če bi šlo za kak drugi predmet, ali pa tudi za italijanščino, gotovo ne bi minilo niti teden dni in stvar bi bila v redu. Ali za slovenski pouk — jok! Ali pa morda menijo, da naša deca itak že preveč zna?! Ali, če je vladni gospodi tudi res pouk v našem materinem jeziku deveta briga, pa nam slovenskim starišem ni! Ali pa bo morda gospodi lubo, če svoje otroke (ako se stvar ne uredi v nekoliko dneh) vpišemo v italijanščino, ker nikakor nečemo dopuščati, da bi naši otroci pohajkovali! Mari pa res ni na rečenem zavodu ni enega učitelja, ki bi mogel prevzeti pouk v slovenski?! — Ali bi bilo gospodi res lubo, da bi mi vzgajali svoje otroke za jačitarje?! — Nu, potem jim res ne bo več

treba skrbeti za pouk v slovenski; ali če bo s tem, da se naši otroci vzgoje v italijanskem duhu, mnogo pridobljeno za avstrijsko misel, — to je drugo vprašanje ki bi menda vladno gospodo moralo vendar nekoliko zanimati! Slovenski očci v imenu več njih.

Olajšave pri iztirjevanju davčnih zastankov. Množice se pritožbe radi nerazmerno visokih stroškov na vršenju sodnih realnih eksekucij v iztirjevanje manjših davčnih zastankov, so bile finančnemu ministertvu v povod, da je odredilo vrsto olajšav na tem polju, od katerih so nastopne posebno važne.

K zemljknižnemu zagotavljenju zastankov na direktnih davkih in dokladah z uknjiženjem zastavne pravice na zemljišča, in k eksekutivnemu iztirjevanju teh zastankov potom realne eksekucije je preiti še le po brezvpešni mobilijarni eksekuciji.

Dalje se ima zemljknižno zagotavljenje, oziroma posilna zadostitev iz realne posesti dolžnikov izvršiti še le: pri zastankih od 5—60 kron po preteku 1/2 leta, pri zaostankih nad 60 kron po preteku 1 leta po dospelosti, a pri zastankih iz-pod 5 kron sploh ne. Le v izjemnih slučajih, — ko je n. pr. nevarnost izgube davčne zahteve, ali posebnega otežkočenja poznejega iztirjenja ali renitence dolžnika itd., — se imajo gori navedene kategorije zastankov že pred izvršenjem mobilarne eksekucije in pred pretekom gornje dobe 1 in pol, oziroma 1 leta po dospelosti, zagotoviti zemljknižno ali pa potom sodne realne eksekucije.

Končno se pri iztirjevanju zastankov na direktnih davkih in dokladah potom sodne (mobilijarne ali realne) eksekucije, in sicer pri zneskih do 60 kron, — popolnoma odreka sodni likvidaciji stroškov (izvzemši zakonite pristojbine na kolkah in dejanske stroške v gotovini), dočim se bo pri zastankih od 60 do 150 kron le polovico, a pri zastankih nad 150 kron polni znesek pripadajočih stroškov predlagalo v sodno likvidacijo.

S temi odredbami se posebno malim davkoplačevalcem izdatno skrijjo troški sodne eksekucije pri iztirjevanju direktnih davkov.

Poroka. Gospod Fran Baša, nadučitelj, se je poročil dne 9. novembra z gospico Marijo Prelovšek v Crnicah. Bilo srečno!

„Piccolo“ se je zopet enkrat lotil naših sodišč. Kakor mila Jera že dva dni toži o slavizaciji in pripoveduje neumne storije, o pan-slavističnih tendencah ter o zatiranju Italijanov in o drugih krivicah, ki jih morajo ti pretrpeti. Vsaka mrvice pravice, ki jo dobe Slovenci, pomenja za „Piccolo“ že krivico Italijanom. Zato se z njim pač ne izplača polemizirati, ker bi to pomenilo metati bob ob steno. „Piccolo“ naj se le naprej solzi, mi pojdemo svojo pot!

Le toliko bodi povedano „Piccolu“, da na proketo slabih nogah mora stati stvar, ki se ne more drugače držati nego s tem, da se drugim krivica godi. Žalostna luč kulture je to, ako more svetiti le tedaj, če je okolo nje — tema!

Naši dobri prijatelji! Evo nov dokaz, kako radi nas imajo ti naši dobri sosede. Slučajno sem bil priča sledečemu: Gospa M. je šla po opravi k zastopnikom tvrdke Schmidt & Pellosi, ki ima v ul. Crociera zaloga Kernovega piva. Pogovor je bil o nekem slov. gostilničarju.

Gosp. Pellosi je naenkrat zamahnil z rokami in rekel: „Sčavi se tutti compagni!“ — Mož ni namreč vedel, da govori s Slovenko! Gospa pa je, vžaljena, reagirala na nesramnost g. Pellosija. Evo vam dobrih prijateljev! Nekdo.

Čudne razmere na c. kr. pošti v Podgradu. Prejeli smo:

Dne 8. novembra t. l. sem imel zelo važen popravek v Podgradu. 17 minut pred-poldne (12 ura) sem prišel na pošto in prosil službujočo gospico, naj prevzame neko brzojavko.

Trkajočemu na vrata in na okence mi je gospica zaprla vrata in obrnila hrbet proti oknu. — Vprašam sedaj sl. c. kr. ravna-teljstvo, kam naj se obrnem? Kdo mi po- vrstno škodo, ki mi je nastala vsled tega, ker ni bila brzojavka oddana? Ali ima c. kr. pošta v Podgradu druge uradne ure, nego druge pošte?

Dovoljujem si zaprositi, da se gospico na pošti pouči, da mora s strankami uljudno ravnati in jim iti kolikor mogoče na roko. Posebno pa naj se jo pouči, da imajo stranke čisto veliko škodo, ako ne morejo oddati brzojavk. (Sledi podpis).

Pomoženje sodnih organov. Kakor nam poročajo, se ima v kratkem pomožiti na tržaških sodnijah število sodnih moči, kar je res nujno potrebno. Potreba pa je, da se pomnoži tudi pisarniško osebje, da ne bo treba sodnikom opravljati tudi pisarniških del. Upamo tudi, da se bo pri nastavljanju novih moči jemalo ozir na res sposobno in deželnih jezikov zmožno osebje in da se ne bo nastavljalo ljudi, ki jih morda drugod — odklanjajo.

Premestitve vojaških čet. Za prihod-nji mesec so določene sledeče premembe vojaških čet: Lovski batalijon št. 20 pojde iz Trsta v Tolmin, 1 stotnija 7. lovskega

Batalijona pojde iz Tolmina v Kanal, kjer ostane tudi še dosedanja bataljon. Bataljon 97. pešpolka pride iz Sežane v Trst. Sežana ostane za sedaj brez posadke.

Odbor političnega društva „Edinost“ bo imel v ponedeljek ob 3. uri pop. sejo v „Slov. Čitalnici“.

Tramvajski uslužbenci so sklenili si moči ultimatum. Ako družba do 16. t. m. ne ugodí vsem njihovim zahtevam izbruhne stavka. Radi pozne ure, — shod je končal ob pol treh jutraj — priobčimo jutri kratko poročilo o shodu.

Radi stavke tramvajskih uslužbencev je prišlo včeraj v Trst 80 orožnikov z dežele.

Razstava hrisantemov. V paviljonu ljudskega vrta je bila prevč. odprta razstava hrisantemov, ki si jo bo možno ogledati še danes.

Martinov večer tržaškega „Sokola“ se bo vršil danes zvečer ob 8. uri in pol v vel. dvorani „Nar. doma“. Vspored obsega v prvi vrsti lahko operetno godbo, katero bo proizvajala vojaška godba c. kr. 97. pešp. Poleg tega nastopi režiser slov. gled. g. Dragutinovič ter bo skrbel za smeh s svojimi šaljivimi prizori. Martinov večer seveda ne bo brez Martinove gosi, ki je že prispela v Trst. Po absolviranem vsopredju bo ples v „Sokolovi“ telovadnici. Vstopnina znaša za člane in dijake 50 stot., za nečlane 1 K.

Pristop na ta prijateljski večer ima vsak član in prijatelj društva in Sokolstva.

Koncert v korist družbe sv. Cirila in Metoda dne 19. nov. v veliki dvorani Narodnega doma. Vse pevovodje bratskih društev, ki sodelujejo na koncertu, prosim, da pridejo v nedeljo dne 13. t. m. ob 11 uri dopoldne v veliko dvorano Narodnega doma radi skupnega pogovora o vsopredju in načinu nastopa. Ker je stvar važna in nujna, prosim, da se vsi pevovodje, oziroma njih namestniki udeležijo razgovora.

Karel Mahkota.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda je razposlalo odboru slovenskih denarnih zavodov in zadrug to-le okrožnico:

Pred petindvajsetimi leti so previdni slovenski rodoljubi — uvažujé nevarnosti, preteče našemu narodu ob mejah na severu in jugu, — sklenili ustanoviti šolsko družbo sv. Cirila in Metoda, ki bi z ustanovljanjem otroških vrtcev in slovenskih ljudskih šol podajala slovenskim otrokom v materinščini in v slovenskem duhu potrebnih temeljnih nauk in prvo izobrazbo tam, kjer Slovenci bivajo, a nimajo slovenskih šol. To nalogo je vršila naša družba eno četrstotletje in je njeno delovanje opisano v priloženi družinski jubilejni knjigi.

Ali je pa po minolih petindvajsetih letih delovanje družbe sv. Cirila in Metoda manj potrebna?

Nemški „Schulverein“ zbira milijone po Roseggerjevem nasvetu, da ustanavlja pomenčevalne šole med Slovenci in nam odtuja naše otroke. V enakem smislu deluje agresivno zoper Slovenstvo italijanska „Lega nazionale“. Nemška „Südmark“ pa kupuje slovenska zemljišča in na teh naseljuje tuje po veri in po narodnosti.

Naše meje se nam krčijo in ože, iz teh obmejnih krajev pa prihajajo obupni klici: Na pomoč!

Kako potrebna in blagoslovljena je tem pokrajnam pomoč iz družbe sv. Cirila in Metoda, zasvedočila sta odlična slovenska rodoljuba, katerih spomin ostane nepozaben med Slovenci, mecena Polak in Kotnik s svojimi volili. To so zasvedočili tisoči rodolj. Slovencev, ki so se jim pridružili kakor družbini pospeševalci tudi rojaki v daljni Ameriki; to so priznali mnogi slovenski denarni zavodi in slovenske zavedne občine ter položili gmotne prispevke na altar domovine, v naročje družbe sv. Cirila in Metoda.

Vsa ta volila in dosedanja prispevki pa ne zadoščajo, ako družba izvede svoje sklepe ter na treh mejah sezida in otvori tri nove šole in otroške vrtce. Zato išče družba vedno nove pomoči.

Cenjeni odbor! Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda se obrača zopet do Vas z iskreno prošnjo, da, sestavljajoč proračun za prihodnje leto, ali določujoč razdelitev podpor v dobre namene, se spomnite blagovoljno s primernim prispevkom zaščitnice in prosvetiteljice Slovenstva v obmejnih krajih, družbe sv. Cirila in Metoda.

Pripominjamo, da nam vzdrževanje že ustanovljenih šol dela velike skrbi, te skrbi pa so več nego podvojene, ako hočemo ustreči obmejnim potrebam in vedno glasnejim klicem: Na pomoč!

Zimsko-športna anketa v Bohinjski Bistrici. Prošlo nedeljo dne 6. t. m. se je vršil v Bohinjski Bistrici na vabilo ravnateljstva državne železnice v Trstu razgovor, katerega glavne točke so bile: 1) posebni zimsko-športni vlaki, 2) znižanje voznih cen za obiskovalce krajev, kjer se goji zimski šport, 3) vremenska poročila.

Zborovanje je vodil zastopnik c. kr. ravnateljstva drž. železnice v Trstu, gospod dr. Foregger, ki je vzel na znanje želje in mnenja posamičnih udeležencev. Navzoči so bili zastopniki dež. zvez za tujski promet na Kranjskem, Koroškem, Gorickem in

Trstu, odposlanci športnih društev kakor: Società Alpina delle Giulie, osrednjega odbora slovenskega planinskega društva v Ljubljani in njega podružnic v Trstu in Gorici, sekcij nemško-avstrijskega planinskega društva v Ljubljani in Trstu, ljubljanskega „Bicycle-Cluba“ in „Schi-Cluba“, Beljak.

Predvsem se je povdarjalo, naj se tudi letos uvede posebni vlak, ki bi vozil ob nedeljah in praznikih po znižanih cenah iz Trsta do Jesenic. — Isti naj bi odhajal iz Trsta še-le ob 6.30 uri, vračal pa bi se tako, da bi pasiral Boh. Bistrico zvečer ob 8.30, kar bi ustrezalo željam vsestranskega občinstva.

Dalje se je izrazila želja, naj bi se tudi letos izdajale športne karte z dokaj znižanimi cenami, katerih razpečevanje bi prevzele deželne zveze za tujski promet. Željo dež. zveze za tujski promet na Koroškem: naj bi se uveljavile športne karte iz Trsta, Gorice in Ljubljane tudi za Koroška športna shajališča, kakor Weitzelsdorf, Celovec, Beljak, je toplo priporočal in utemeljeval zastopnik deželne zveze za tujski promet na Kranjskem.

Naznanila o vremenskih razmerah iz Kranjskega in Koroškega bodo sporočevale uradno postaje državnih železnic, v mestih Trstu in Ljubljani pa bodo poročila razglaševale ondote deželne zveze za tujski promet. Potemtakem se letos že izdatno izboljša ves promet ter se poljubno razširi. Športne karte se uveljavijo tudi za Kranjsko goro, s čimer bode posebno ustrezno željam ljubljancev, ki jim bodo na ta način odprte 3 proge.

Prav posebno pa se dvigne in povspe — kakor vse kaže, — v bližajoči se zimski sezoni zimski šport v Bohinju, tako, da smemo pričakovati, da naš Bohinj v kratkih letih in po raznih nadaljnjih napravah postane prvo in glavno moderno zimsko-športno shajališče.

Nova pot iz Bohinja do Ravni, po kateri bo možno s konji in sanmi dosepeti do starta sankališča „Belvedere“, ki se letos zgradil v ta namen, pripomore gotovo veliko k temu.

Tudi Bled uvede letos dvoje sankališč; poleg tega pa se ho gojilo tam posebno drsanje.

Koledar in vreme. — Danes: Martin pap. — Jutri: 26. ned. po Bink. Stanislav Kostka.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 12° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Večinoma jasno, semtertja megleno. Hladni vetrovi. Zelo hladno. V začetku slabo, potem motno.

Tržaška mala kronika.

Mirodilnica pogorela. — Ker nismo mogli včeraj radi preoblega gradiva — kakor že rečeno — priobčiti celega poročila o tem požaru, prinašamo danes natančnejše podatke kakor sledi:

Na vogalu ulice Acquedotto in ulice Dom. Rossetti, nasproti kavarne „Secession“, se nakaja velika in elegantna mirodilnica g. Antona Jellersitz. Predvčeraj ob 4 uri in pol pop. so dobili gasilci vest, da je začelo v omenjeni mirodilnici goreti in so takoj odšli na mesto požara. Toda že ob njihovev prihodu je bila vsa mirodilnica v ognju. Plameni so švigali do okenj prvega nadstropja. S štirimi hidranti so metali vodo v goreči lokal, ali radi mirodilniških snovij je bilo težko gasiti. Še-le ob 5. uri je bil požar lokaliziran in ob 6.30 je bila odstranjena vsaka nevarnost. Vsled velike vročine, provzročene od ognja, je spodnji del balkona prvega nadstropja popokal in padel na ulico z velikim ropotom, ne da bi bil koga zadel. Vsa prodajalnica je uničena,

Ivar Godina

stavbni klepar

TRST - ulica Soussa št. 3 - TRST

Izvršuje vsakovrstna v to stroko spadajoča dela :: kakor u. pr. s alaba, pomoraka in obrtana. :: Poprave iz bandona, cinka, medena, bakra itd.

se Izvršujejo točno in solidno.

KOPELJI IN SESALKE PO NAROČILU. - Pro- daja kuhinjskih in kmetijskih potrebščin t. t. d.

vse to po najnižjih cenah

Otvoritev nove slovenske trgovine!

Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici naznanja, da je otvorila v Trstu, v ulici Barriera vacehla št. 38

prodajalno obuval

LASTNEGA PRIDELKA

Zadruga izdeluje vsakovrstna obuvala od najpri- prostajšega do najkrajšega ter sprejema tudi poprave.

Priporočamo se torej slavnemu občinstvu, da se poslužuje vedno izdelkov naše zadruge, a bode naj slavno občinstvo tudi prepričano, da se bo z našimi izdelki zelo zadovoljilo. Cene zelo nizke.

NA ROČBE SE ZVRŠUJEJO TOČNO.

Odlikovana pekarna in sladščičarna

s zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi v Londonu leta 1909

Acquedotto 15 - Podruž. ul. Miramar 9

naznanja slavnemu občinstvu, da ima trikrat na dan svež kruh.

Prodajalnica je tudi dobro presrbljena z vsakovrstnimi bliskoti posebno za čaj. Ima razna fina vina in likerje v buteljkah n fine desertne bombone. Sprejema naročila za vsakovrstne torte, kroke itd., kakor tudi vse predmete za speči. Ima tudi najfinjšo moko iz najboljših mlinov po najnižji ceni. Blesplata postrežka na domu. — Priproča se slavnemu občinstvu z odlično splošovanjem

Vinko Škerk : Trst

Peter Jeraj

Zaloga pohištva

Ulica Vincenzo Bellini 13 vogal ulice S.ta Caterina

TRST

Glasovita krojačnica Anton Grosser

TRST, CORSO 21. II. nad

Bogata izbira blaga tu- in inozemskih (angleških) tvrdk.

Salvator Iglesias y Comas Zamaški in španjski šuri

lastnega pridelka. - Tovarna v San Feliu de Guixois (Španjska). Zaloga v Trstu, ulica Paduina št. 8, Trst.

OSKRBNIŠTVA

Posreduje pri nakupu in prodaji in zamenjavi realitet v mestu, na de- želi, gospodarskih in gozdarskih, in :: pri posojilih na hipoteke. ::

Računski bureau Nicolò Coassini, Trst via Cecilia št. 14.

Zaloga in delavnica F. VIDALI, Trst via S. Lazzaro 22

Prejemlje naročbe, poprave in čiščenje vsakovrstnih kožuho- v. Shranjuje kožuhovalne z Jamstvom zoper kakoršno si bodi škodo

Josip Črnigoj

priporoča slav. občinstvu svojo

pekarno in sladščičarno

Ulica Ferriera 37 vogal ul. Centi.

GOSTILNA

„Al Cigno“

Trst, ulica Giorgio Vasari 12

(na vogalu ulice Giuseppe Parini)

toči najbolji kraški teran, belo vipavsko in

črno istrsko vino. — Vedno sveže Budjeviško

pivo. — DOMAČA KUMINJA. — Cene zmerno.

Postrežba točna. — Za obilen obisk se priporoča

Anton Bolé.

Umetni : fotografični

pri sv. Jako- bu - TRST. ateljé pri sv. Jako- bu - TRST.

ulica Rivo št. 42 (pritličje)

Izvršuje vsako fotografsko delo, ka- kor tudi razglede, pcesneke, notra- njost lokalov, porcelanaste ploče na vsakovrstne spomenike itd. itd. itd.

Posebnost : Povečanje vsakater fotografije.

Radi udobnosti P. M. naročnikov sprejema naročbe in jih izvršuje na domu, eventualno tudi sunaj mesta.

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ

Dr. Viktor Bandel

Trst, ulica San Giovanni 7, I. nads.

od 9. do 1. in od 3. do 6.

Avt. civilni zemljemerec

Kristjan Pertot

se je preselil v Via Commerciale št. 3

I. nadstropje, Telefon 2376

Priporoča se slavnemu občinstvu kot edini slovenski zemljemerec.

rešili so le kontoarski del. Mirodilnica je bila zavarovana za 30.000 K pri „Assicur. generali“. Požar je nastal, ker je neki pomočnik, ko je hotel prižgati plin v izloženem oknu, iz neprevidnosti zažgal vato, ki se je nahajala v oknu in ki se je seveda takoj vnela ter se je ogenj naglo razširil na ostali lokal.

Govori se, da znaša provzročena škoda 50.000 K.

Aretacija trgovca radi goljufije. Poneverjenja in krade. — Vsled rekvizicije tukajšnjega deželnega sodišča je bil aretiran tukajšnji zastopnik dveh ogrskih mlinov 46 letni Friderik Schwarz iz Dunaja radi ponovljene goljufije, poneverjenja in krade. Ogoljufal je oba mlin in prodal njemu izročeno blago. Potem si je skušal pridobiti kredit na goljufiv način, ko so bila njegova pasiva že večja nego aktiva.

Težka nezgoda. V predmnoji noči je bila 9-mesečna Ana Abram iz Šibelj pri Komnu sprejeta v bolnišnico. Dete se je nahajalo zraven ognja in njegova obleka se je vžgala. Imelo je hude opekline po vsem telesu. Težko, da okleva.

Sportni tat. Posestniku Petru Pahor iz Renč je bilo pred dnevi ukradeno kolo v vrednosti 260 K. Predvčerajšnjem je v Trstu na trgu Caserma srečal kolesarja, ki je dirjal na njegovem kolesu. Opozoril je takoj redarja. Čim je kolesar to zapazil, se je spustil v divjo dirko, toda drug redar ga je ustavil. Tat se imenuje Anton Štranj, je težak in doma iz Britofa.

Uzmovič v kavarni. Premogar Fran Devetak iz Rubij je bil predinočjem aretiran v kavarni „Univerzo“, ker je malo poprej olajšal nekega Ujčiča, ki je spal, za svoto 13 kron. Ukradeni denar je imel še pri sebi.

Radi nesrečne ljubezni! Modistinja Romilda Reich stara 18 let, iz Reke, stanujoča v ul. Farneto 27, je včeraj na pokopališču pri Sv. Ani izpila v samomorilno svrhu več dozo octove kisline. S kripico so jo potem prepeljali v mestno bolnišnico, kjer se nahaja v opasnem stanju. Vzrok: nesrečna ljubezna.

Naše gledališče.

V nedeljo ob 4. uri popoldne bomo videli eno najlepših burk, kar jih je bilo uprizorjenih na našem odru,

„UGRABLJENE SABINKE“

ki so dosegle pri nas in povsod drugod najlepši uspeh. — Na to predstavo opozarjamo posebno naše okoličane in tiste, ki ne morejo priti zvečer ob 8. uri, ko pride preko našega odra znameniti

„RDEČI TALAR“ (La robe rouge).

Ta lepa igra uživa velik svetovni sloves; kjerkoli so jo vpriporili, je dosegla fenomenalen uspeh, posebno sodnijski in odvetniški krogi se zanimajo za to igro, ker je res mikavno, kako je pisatelj obdelal to res lepo snov iz njihovih krogov. — Tudi mi opozarjamo naše odvetniške in sodnijske ter vse pravniške kroge nato nedeljsko večerno predstavo.

Vstopnice je dobiti pri vratarici Nar. doma.

Tržaška gledališča.

POLITEAMA ROSSETTI. V soboto „Nozze istriane“; pripravlja se Massenetova opera „Thias“.

EDEN. Varijetetna predstava.

Društvene vesti.

Odsek tržaškega „Sokola“ na Prosoku. Prosi še enkrat vse cenj. roditelje, da pošljejo svoje otroke k upisovanju za moški in ženski naraščaj, ki se bode vršilo v nedeljo dne 13. t. m. takoj po maši v društveni telovalnici. Odbor.

Prosek — Sokol. Trije stari „Hajdraši“ so zložili dne 6. t. m. v gostilni pri „Lundru“ 3 K 40 stot. za nabavo telovadnega orodja in sicer:

Brat: Ivan Verša (srdela) K 1-80 brat Štefan Cibic 80 stot., brat: Maks Ukmar 80 stot. Hvala!

Pevsko društvo „Trst“. Danes zvečer ob 8. uri pevska vaja. Prosimo polnoštevilne vdeležbe.

Pevsko društvo „Kolo“ Danes zvečer po pevski vaji odborova seja.

Društvo „Ljudski oder“ v Trstu. Danes predava v „Delavskem domu“ v ul. Boschetto 5 II. nad. Dr. Ivan Merhar o predmetu „Veda in umetnost“. Začetek predavanja ob 8. uri in pol zvečer. Vstopnina 20 vin. za osebo.

Nar. del. organizacija.

Krajevna skupina N. D. O. v Rojanu sklicuje za nedeljo, dne 13. t. m., vse cenjene tovariše na zaupen pogovor v gostilno konsumnega društva v Rojanu ob 10. uri zjutraj. Ker gre za zelo važne stvari, vabljani so vsi tovariši, da se tega sestanka udeležijo.

Članom N. D. O. naznanjam, da se vplačevanje članarine NDO. v uradu NDO. v ulici Lavatoio št. 1 odsedaj naprej zopet lahko vrši ob navadnih uradnih urah, namreč od 9. do 12. dopoldne in od 4. do 8. ure zvečer. Odbor N. D. O.

Sestanek skupine škedenjskih plavčev NDO. Danes, ob 8. uri zvečer bo v

škedenjskem „Gosp. društvu“ sestanek delavcev škedenjskih plavčev. Členi NDO. so naprošeni, naj se vdeležijo tega sestanka polnoštevilno.

Zadnje brzojavne vesti.

Kolera.

RIM 11. V zadnjih 24 urah so v rimski pokrajini obboleli na kolero 3 osebe, na Siciliji 5, ena je umrla, v pokrajini Caserta je 6 oseb obbolelo, 4 umrle.

Berlin 11. Iz zapadnih pokrajin in iz Belgije prihajajo vesti o silnih snežnih viharjih.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj in s. oddelku.

Stenograf večš slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, dober arhivist, se, z večletno prakso, prosti mesta. Naslov in s. oddelku Edinosti 1504

Lepa meblirana soba z razgledom na ulico, odda s 1. decembrom. B. leders 34, II n. vrata 12. 1903

Odda se takoj čedna, meblirana soba v u. c. Medija 7, I. n. 1900

Proda se hiša, 8 pr. storov in klet, 700 kv. dravnih in evrov zemlje, pripraven prostor za gostilno ali prodajalno. C. na zmeru. Obrniti se na Josipa Mačusa, Kronberg pri Gorici št. 98 1899

Ženitbena poročila. C. kr. podurad. nik 27 let star, se želi znaniti z mlado, simpatično, dobro vzgojeno gospod. čno, z nekaj tisoč kronami. Resno poročilo pod „BREČA 156“ poštno-izdaje p. št. Corrado Stedion do 20 t. m. 1901

Slovenci, posebno pa Vipavci!

Da se bode imel izgovor, da Vm nsem naznanil, ako Vas bo glava belela po k. tošnje auri- sinskem vinu, torej Vas opozarjam in obnem vabim, da prdete v ulico Sam. Ollino št. 1096 t. j. pri sv. Ivanu. Pri meni dobite izvrstno domačo kapljico lastnega pridelka, katero priporočam vsakomur. Na svidenje. — Štefan Kaučič, Dornberg. 1920

Na Opčinah se prodaja trgovina z mešanim blagom in z vso opravo. 1866 Lastnik Zorko.

Odda se meblirana soba v ulici Barriera št. 22, IV., desno. 1889

Odda se čedna meblirana soba. Barriera 13, IV., levo. 1891

Štiridesetleten mož z majhno kavelico, z mestno na liceju, diplomirani kemik in lekarnar, mirodilničar, bivši vlado uradnik, časnikar in pisatelj, zmožen vsakovrstnih poslov, pozna hrvaščino, italijanščino, nemščino, turščino in slhano čino, najboljša spričevala isče nemščine in tukaj ali zunaj. Obrniti se na Inse- ratni oddelek Edinosti. 200

Stara in dobroideča velika restavracija v bližini kolodvora južne železnice v Trstu, se prodaja z vso opravo. V hiši, kjer je restavracija se morda dobi tudi v najem prvo nadstropje za hotel. Restavracija je razdeljena v dva dela: salon in predvorana, kjer se dobi vino in jedi po nižjih cenah. Dvorana je pripravna za koncert. Pred restavracijo je veliki prostor za mize. Informacije daje upravitelj Inseगतnega oddelka „Edinosti“ pod št. 2117. 2117

Zemljišče na prodaj v Rojanu pri cesti nad cerkvijo v malih parcelah in po nizki ceni. (Denar za zidanje se tudi vdobi. Več se izve pri upravi „Edinosti“. 1842

Proda se zemljišče v Rojanu (Scala Santa) 500 k. k. strov. Pojasnila daje lastnik Fran Falt - Rojan št. 296 (65). 1897

Naznanjam da sem odprl gostilno v ulici San Marco 21. Točim vsakovrstna vina in budjevsko pivo. Mrzla in gorka jedla vedno na razpolago. Za cenjeni obisk se priporoča Viktor Košič. 1867

Sadnega drevja več tisoč krepko rasilih jablan, hrušk, češenj, brekev, dobrih vrst. Bilf 80.000 zavarovano najbolje Montikole in Rijarije odda p. ugodni ceni. Vinar sko sadjarsko društvo v Ribenb rku. 1743

„PRI STARI BRESKVI“ v ulici Belvedere št. 17 se toči izvrstno pivo in vino. 22

Širite „Edinost“

Prodajalja parirja, galanterije se takoj radi boleznih prodaja. Nizva najemmina centralna lega. Via Molin a ve to 70, Ziberna. 1883

FILIP IVANISEVIĆ
saloga dalmatinskega vina
lastni pridelok v Jesenicah pri Omišju
v ulici Valdirivo št. 17 (Telefon 1495)
v kateri prodaja na malo in veliko. — Nadalje
doporoča slav. občinstvu svoja gostilna „Al' Adria“
ulica Nuova št. 11 in „Al' fratelli dalmati“, ulice
tadacheo št. 8. v katerih toči svoja vina I. vrste.

EMPORIUM gramofonov, plošč in druge potreščine

E. ZANETTI
Trst, ulica Cavana 4.
Najbolje o k. b. jera z. l. g. d. žele.
Iztera plošč: velikih, d. omih.
ovanskih po 2 K komad. Vse
tuge znamje z 10% odb. k. n.
Krasni gramofoni po 18 kron
veliki popustki preprodajalcem.
K. t. legi zaslonj. — Pripravlja se.

NOVA TRGOVINA
s penlom in konfekcijo

Silvio Dorbes
Trst, ulica Caserma št. 6 Trst
ima na prodaj

vsakovrstne konfekcije

kakor na primer: srajce, ovrtnike, nogovice, sp. d. nje blače, platno, bombaževino in raz. o druge drobnarije. Vse to po najnižjih cenah.

Trst, ulica Caserma št. 6, Trst

Pristni · dolenski

Cviček

edino v ČEŠKI GOSTILNI
v ulici Belvedere

Na dobro kakovost,
ceno in
težo

je treba paziti pri kupovanju in
primerjaviti mla. Nobeno mla na
svetu ne doseže

Schicht

mila

v vseh dobrih lastnostih, v čistoti,
izdatnosti, milobi in nizki ceni.

Pristni, dober brinjavec se vdobi pri Lovru Šibeniku v Šiški pri Ljubljani. 1881

Zaved za izdelovanje in barvanje kožuhovne.

Antonio Alberti

Trst, ulica Ponzana 665

TELEFON 28-16

Zaloga in bogata izbira vsakovrstnih kožuhov. — Prvzema naročbe in vsako popravilo. — Čisti in pere vsako vrsto kožuhovine.

ALEKS. FRANCO MAYER - TRST

žgalnica kave

TELEFON 1743

Najboljši vir za dobivanje pešene kave.

UMETNI ZOBJE

Piombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

Dr. J. Čermák | V. Tuscher

: zobozdravnik : koncesij. zobni tehnik

... TRST ...

ulica dell' Caserma št. 12, II n.

Pomembne dobičke

Vam nudi direktni nakup

v naši trgovini. — Samo enkrat poskusite in ostanete za stalno naši odjemalci.

Od vsak dan spravljениh ostankov 3-8 dolgih garantiranih množnih pranja, brez napak, f. r. r. 1 40 45 metrov le za K 16
zavoj
sortirani Kanafas za posteljno prevleko. Str. pasceff rd za moške srajce Franc. ceff za srajce in blu e Valeria flaneli v lepih priaznih vzorcih Plaviao za predpasnice v in obloko za d. ma Močno trpežno platno za perilo. — Dalje kot posebno specijaliteti najboljše kar j. z 30-35 m le K 17 50
dobiti 1 zavoj
z ajme. itnejšimi novotri blaga za damsko obleko, kakor baršent, islandsko mod o flanelo, Hermelin-kazan za toaleto, b. ze, ap. lne obleke, za obleko doma in strok piké baršent bel in p. an. Vse elegantnega žanra
Prodajalca evna nad 30 K. Pošlj. se proti povz. n. s. jamstvom, da se denar vrne ako pošljat v ne agaja. Pošljatve nad 30 k. frank. Bogati rodeli najbolj izdelov. us. od ostankov, na 1 le zaslonj in franko.
Tkalnica R. HORNER. Nachod Č. ško

POZOR!!!

Popolnoma na novo opremljeno

GOSTILO gosp. Petriča

sem danes odprl v ulici Valdirivo

stev. 40

Jamčim za najboljšo točno postrežbo in z dobrim domačim kakor tudi dalmatinskim, istrskim in vipavskim vinom. Gorka in mrzla jedila vedno na razpolago. — Za obilen obisk se priporoča udani

Nicolò Zubrinč.

Kdor hoče dober zajutrek

naj se oglasi pri

Anton Ivančič-u, Trst

ulica della Stazione št. 13

kjer dobi gnjat salam, sir in razce s. anine kakor tudi razn vrste vina in vedno sv. ze

Dreherjevo pivo.

Hotel - Restauracija

ABBAZIA

TRST - ulica Geppa 20 - TRST

DANES IN VSAKI DAN

Nova dun. družba

ORPHEUM

L. Roth, najboljša humoristična pevka na Dunaju. K. Uhl, dr. komik z novimi dovipi. La bella Rena, subretka. R. Uhl, pevka. Du. Belfry, originalni belanski ples. H. URBAN, kapelnik.

Vsaki večer nova burka.

VESTOPRANA 80 VINARJEV

ZAČETEK OB 8. ZVEČER

Sv. lile in temo pivo. — Danajaka kuhinja.

5 upokojenjan
JOHANN WOSCHITZ.

Trst - Via Arcata - Angolo via Sapone št. 9 - Trst

„All' Artigiano“

Trst, via Arcata -- Angolo via Sapone 9

izgotovljene obleke

za moške in dečke. -- Izbor hlač in srajc za dolo.

Trst - Via Arcata - Angolo via Sapone št. 9 - Trst